

ת"פ 24976/02/19 - מדינת ישראל - נגד א.ע.מ.ח בע"מ ח.פ., אבו עזבה מוהנד

בית דין אזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 24976-02-19

לפני: כבוד הנשיא מירון שוורץ

המאשימה	מדינת ישראל - משרד הרווחה, העבודה, והשירותים החברתיים ע"י ב"כ: עו"ד ישראל שניידרמן
הנאשמים	1. א.ע.מ.ח בע"מ ח.פ. 2. אבו עזבה מוהנד ע"י ב"כ: עו"ד יעקב חדאד

גזר דין

1. בתיק זה הוגש כתב אישום, כנגד חברת א.ע.מ.ח בע"מ אשר בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, עסקה באספקת כ"א (להלן: **הנאשמת**) וכנגד מר אבו עזבה מוהנד, ששימש כנושא משרה בנאשמת (להלן: **הנאשם**).
להלן יקראו יחדיו: **הנאשמים**.

כתב האישום כלל שני אישומים.

2. בישיבת ההקראה שהתקיימה ביום 3.11.2019, תוקן בהסכמה כתב האישום הנוגע לאישום השני, לפיה בכתב האישום השני בסעיפים 9-12 במקום המילה "הנאשמים" תבוא המילה "הנאשמת".

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים

3. **האישום הראשון** - בגין עיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון כמשמעו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן: **החוק/ חוק קבלני כח אדם**) - הנאשמים הורשעו בעבירות הבאות:

הנאשמת - בשל עיסוקה כקבלן שירות מבלי שקיבלה לכך רישיון מאת השר, עבירה לפי סעיפים 2(א) יחד עם סעיף 20(ב) לחוק.

הנאשם - בשל אחריות פיקוח של נושא משרה, לפי סעיפים 21 + 2(א) + 20(ב) לחוק.

4. **האישום השני** - הנאשמת הורשעה בעבירה לפי סעיפים 19 (ב) + 20(ג) לחוק בשל אי מסירת מידע נדרש למפקח מטעם משרד העבודה והרווחה לפי דרישה תוך המועד שנקבע בדרישה או באופן תקופתי במועדים שצוינו.

עובדות כתב האישום

5. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, בין חודש אוגוסט 2016 לחודש דצמבר 2016 - התקשרה הנאשמת עם חברת "מ.ס. מגדלי יוניטד בע"מ" לשם אספקת 3 עובדים, מנופאים, וללא שלנאשמת היה רישיון לכך.

6. הנאשם היה בתקופה הרלוונטית מנהל אדמיניסטרטיבי וגם בעל מניות בנאשמת.

7. בשל התנהלותה כאמור, לנאשמת נשלחו זימונים לחקירה ודרישות להמצאת מסמכים אך זו לא שיתפה פעולה בעניין. במחדליה, לא שיתפה פעולה עם המפקח מטעם משרד העבודה והרווחה, בכל הנוגע ל 5 זימונים לחקירה באזהרה שנמסרו לה באמצעות דואר רשום בתאריכים: 3.7.2017, 22.6.2017, 8.6.2017, 23.5.2017 ו 20.2.2017 וכמו כן, בכל הנוגע ל 2 דרישות להמצאות מסמכים בדוא"ל מהתאריכים: 24.11.2016 ו 7.11.2016.

8. ביום 11.2.2019 הוגש כתב אישום מושא גזר דין זה.

9. בסיום ישיבת ההקראה הסכימו ב"כ הצדדים לסכם טיעוניהם בעל פה וכי גזר הדין יישלח לצדדים בדואר.

הטיעונים לעונש

10. **ב"כ המאשימה** הקדים והתייחס לערך החברתי תוך שטען כי מושקעים מאמצים גדולים וחשובים על מנת למגר את התופעה של העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם ללא רישיון.

באשר למתחם הענישה בנוגע **לאישום הראשון** - עבירה שעניינה בהעסקת עובדים ע"י קבלן כוח אדם ללא רישיון - טענה המאשימה כי מתחם הענישה הראוי בעניינם של הנאשמים נע בין 30% ל 40% מהקנס המרבי על פי סעיף 61א' לחוק העונשין (₪ 14,400) וכי יש להכפילו לפי 3 יחידות עבירה.

לגבי העבירה שעניינה בהפרת חובת הפיקוח של נושא משרה - טענה המאשימה כי מתחם הענישה הראוי בעניינם של הנאשם נע בין 30% ל 40% מהקנס המרבי על פי סעיף 61א' לחוק העונשין, (₪ 29,200) וביקשה להכפיל יחידות העבירה ב-3.

לעניין הכפלת העונש בהתאם ליחידות העבירה - הפנתה המאשימה את ביה"ד לפסק דין שניתן ע"י ביה"ד הארצי בעניין "קולוני" שם לטענתה נקבע "כי כל עוד אין אזכור ליחידות עבירה בסעיף 2א' לפיו הורשעה הנאשמת, אז חישוב ייעשה על בסיס מספר עובדים שהועסקו וזה בהתאם להיקש מסעיף 20ד' לחוק זה." כאן המקום לציין כי עניין קולוני (ע"פ(ארצי) 24021-02-17 מדינת ישראל נ' קולוני אחזקות והשקעות (א.א.ל.) בע"מ, מיום 30.11.2017) שונה בנסיבותיו מהעניין הנדון כאן וממילא לא נקבעו בו מסמרות. מעבר לכך, קיימת פסיקה מאוחרת ושונה, עליה אעמוד בהמשך.

לגבי האישום השני - טענה המאשימה כי מתחם הענישה הראוי ביחס לנאשמת נע בין 90% ל 100% מהקנס המרבי (14,400 ₪) ויש להכפילו ב-7 יחידות עבירה שמיוחסות לנאשמת.

המאשימה ביקשה לקבוע כי הנאשמים יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע עבירות בהן הודו כל אחד בהתאם למה שהודה ושהתחייבות תהיה ל-3 שנים וכמו כן כי גובה ההתחייבות תהיה בקנס העונשי המרבי לצד כל עבירה.

11. ב"כ הנאשמים, ציין לגבי הנאשמת כי היא "כבר מחודש 02/18 מוגבלת בכל הבנקים ולאחר מועד זה בחודש או חודשיים היא חדלה לפעול, אין כלום, לא עובדת ולא כלום מרוב החובות והבעיות שהיו בזמנו". באשר לנאשם, אשר שימש בנאשמת, בזמנים הרלוונטיים, כמנהל אדמיניסטרטיבי וגם בעל מניות - ציין כי מאז שהוגבל חשבונה של החברה והיא הפסיקה לפעול, לא הצליח למצוא עבודה בשוק העבודה ומסוג העבודה שהוא עושה. בשעתו, הנאשם נעדר זכאות לדמי אבטלה ונשען על עזרתם של בני משפחתו. העבודה בה משולב כיום הינה בשכר מינימום של 5,300 ₪ בחודש מה שמקשה על הנאשם לפרנס את משפחתו הכוללת אותו, בת זוגו, ותינוק קטן.

לעניין העונש בהתאם ליחידות העבירה - התכחש לטענת המאשימה והפנה לפסיקה שניתנה בביה"ד האזורי לעבודה בחיפה, לפיה, טען כי "החוק לא קובע לחייב נאשמים בפעילות וביחידות לגבי אותם עובדים שעבדו".

בנוגע לקביעת מתחם הענישה לנאשם - ביקש ב"כ הנאשמים להתייחס למספר עניינים והם: הודאתו בהזדמנות הראשונה, לנסיבותיו האישיות ולחסכון בזמן השיפוט - "בהתחשב במצב שהגענו אליו בתיק זה ללא טרדה הן לעדים ובמיוחד לביה"ד הנכבד בניהול תיק הוכחות". מכאן, ביקש להטיל על הנאשם 30% מהמתווה שהציעה המאשימה.

דין והכרעה

12. **הדין החל** - עסקינן בחוק העסקת עובדים ע"י קבלני כוח אדם אשר ביקש להסדיר את העסקתם של עובדים במגזרים בהם קיימת ניידות גבוהה, על מנת שלא ינוצלו על דרך קיפוח זכויותיהם, כדוגמת שכר הולם ותשלום תנאים סוציאליים נאותים. לצורך כך, קובע החוק כי קבלן כוח אדם יחויב ברישיון לצורך עיסוקו בתחום זה. כמו כן, מטיל החוק אחריות על נושא משרה בתאגיד, המפר חובתו לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות על ידי התאגיד או מי מבין עובדיו.

13. מטרת החוק אם כן, להבטיח את זכויות העובד המועסק על ידי קבלן כוח אדם ורווחתו, באמצעות הדרישה ממבקש הרישיון להוכיח את כשירותו המקצועית לניהול עסק מסוג זה וכן להעמיד ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו. ביהמ"ש העליון נדרש לסוגיה בבג"צ 450/97 **תנופה שירותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' אלי ישי שר העבודה והרווחה**, מיום 27.5.1998, תוך שהוא קובע כי החוק בא להבטיח את זכויות העובד ואת רווחתו, מתוך ההבנה כי קיים שוני מהותי בין דפוס העסקה ישיר, לבין דפוס העסקה באמצעות קבלן כוח אדם.

14. כך גם מעגן החוק ומסדיר את הפיקוח על קבלן כוח אדם. בפרק ד' לחוק רלוונטי סעיף 19(ב), הקובע:

"קבלן כוח אדם ימסור למפקח, לפי דרישתו, כל מידע, פרטים ומסמכים הקשורים בפעולותיו, תוך המועד שנקבע בדרישה או באופן תקופתי במועדים שצויינו בה."

בית הדין הארצי בע"ע 520/09 **אופקים א.ג בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה**, מיום 17.10.2010 (להלן: **עניין אופקים**) עמד על מהותו של סעיף 19(ב) תוך שציין כי על קבלן כוח אדם להתנהל בשקיפות בכל הנוגע לזכויות עובדיו ומשלא עשה כן, יש לראותו כמי שהפר "חובה מהותית שלו כלפי עובדיו". כך נפסק:

"עצם העובדה כי קבלן כוח האדם אינו משתף פעולה, ומפר את חובתו לשקיפות ולמסירת נתונים (סעיף 19(ב) לחוק) - יוצרת כשלעצמה "חשש סביר" כאמור, ולכן לא נדרשת הוכחת חשש קונקרטי כלשהו מצד המדינה."

האמור לעיל עומד בקנה אחד עם הוראת סעיף 6 לתקנות. מקובלת עלינו בהקשר זה עמדת המדינה כי על מנת להגשים את תכלית ההסדר הקבוע בחוק ובתקנות, יש לראות כהפרת "חובה מהותית שלו כלפי עובדיו" (כלשונו של סעיף 6 לתקנות) גם מצב בו קבלן כוח האדם נמנע מלשתף פעולה עם המדינה בנוגע לזכויות עובדיו, ו/או נמנע מלפעול בשקיפות המירבית הנדרשת ממנו בנוגע לזכויות עובדיו, ו/או נמנע מלמסור את המסמכים והנתונים המלמדים כי קיים את חובותיו והתחייבויותיו כלפי עובדיו. אין בכך משום שימוש בערובה לצרכים אחרים מאלה לשמם הופקדה (כפי שהיה בבש"פ 4972/07 פואז נ. מדינת ישראל, מיום 20.3.08, עליו הסתמכה אופקים), כי אם הגשמת התכלית המרכזית לשמה הופקדה הערובה מלכתחילה.

ודוק: בהתחשב בכך שכל המידע לגבי תשלום זכויות העובדים נמצא בידי קבלן כוח האדם, הינו יכול בכל עת - לרבות בעת השמעת טענותיו בפני הוועדה המייעצת - להציג את המסמכים המעידים כי כל זכויות העובדים שולמו במלואן, וכך למנוע את הצורך בחילוט הערובה."

(הדגשה לא במקור)

15. **ובאשר לגזירת עונשם של הנאשמים** - זו תתבצע על פי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז 1977, לענין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", אשר קבע מספר שלבים אותם יש ליישם לצורך קביעת העונש.

בע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (29.4.2013) (להלן: **ענין סעד**) עמד ביהמ"ש העליון על המנגנון התלת-שלבי לגזירת העונש שנקבע בתיקון 113. כך נפסק:

"בשלב הראשון - המקדמי, נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין)). לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין); בעקבות המסקנה שהתקבלה בשלב הראשון ימשיך בית המשפט לשני השלבים הבאים:

בשלב השני קובע בית המשפט מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה;

ובשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיים אחד משני חריגים שיפורטו להלן). כאן המקום לציין כי הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה הנבחנות בעת קביעת מתחם הענישה (כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין), והנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הנבחנות בגזירת העונש (כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין) אינן רשימה סגורה, ואין בנסיבות שציין המחוקק ופרטן במפורש, כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשיקול נסיבות נוספות (סעיף 40יב לחוק העונשין). "

16. השאלה אימתי מעשים ועבירות יוגדרו "אירוע אחד" (השלב הראשון) - נדונה בע"פ 12113-04-14 אחים ראני בע"מ נ' מדינת ישראל, 12.3.2019 (להלן: **ענין אחים ראני**). בית הדין הארצי בענין אחים ראני, שב ודחה את טענת המדינה לפיה יש לראות בכל עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד, על יסוד הנפסק בפרשת חדוות הורים ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל - **חדוות הורים** מיום 8.2.2014, והנפסק בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מיום 29.10.2014. להלן עיקרי פסיקתו - והאזכורים שם (הדגשה במקור):

"ערעור המדינה מופנה כנגד גזר הדין של בית הדין קמא והוא מתמקד בטענה לפיה יש לראות בכל עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד. גישה זו של המדינה נדחתה בפסק הדין המנחה של בית דין זה ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ [פורסם בנבו] (8.2.2014) כדלקמן:

לגבי השאלה מהו "אירוע אחד" קיימות מספר גישות. עיון בפרוטוקולים של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אשר דנה בהצעה לתיקון 113, מעלה כי הנושא נדון לעומקו אך לבסוף לא הוספה הגדרה ברורה למונח "אירוע", וזו הושארה לבתי המשפט בהתאם לנסיבות כל מקרה (ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 27.8.14; להלן: עניין פלוני). בספרות הועלתה האפשרות להקיש לצורך כך מהפסיקה שעסקה בשאלה מהו "אותו מעשה" לעניין סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (הקובע שאין להעניש יותר מפעם אחת "בשל אותו מעשה"), בה נקבע כי "השאלה מהו מעשה אחד נבחנת בכל מקרה ומקרה לפני נסיבותיו ואמת המידה לעניין זה איננה רק פיזית אלא גם נורמטיבית-ערכית. שניים מהם מבחני העזר אשר פותחו בפסיקה לצורך הכרעה בסוגיה זו: המבחן הצורני-עובדתי הבוחן האם הפעולות, אף שהן עוקבות ובוצעו ברצף, נפרדות וניתנות לפיצול; והמבחן המהותי-מוסרי, בגדרו יש לבחון, בין היתר, את חשיבותו של הערך הנפגע, את ריבוי הנפגעים ואת השיקול המוסרי אליו מצטרף גם שיקול ההרתעה" (ע"פ 8748/08 ברכה נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 10.10.11, בו נקבע כי נהיגה בשכרות שהובילה למותם של ששה אנשים לא תיחשב כ"מעשה אחד" לצורך גזירת העונש).

לפי גישה זו, השאלה מהו אותו "מעשה" אמנם אינה זהה לשאלה מהו אותו "אירוע", אך גם לצורך השאלה מהו "אירוע" ניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי וכן במבחן האינטרס המוגן, כך ש"מסכת של מעשים ועבירות תוגדר "אירוע אחד" בכל אותם מצבים שבהם ההסתכלות באירוע העברייני תביא את המתבונן למסקנה שפיצולם יהיה מלאכותי, וכי לאמיתו של דבר מדובר במכלול אחד", ועם זאת "ריבוי נפגעים עשוי להשפיע על הסיווג הראוי. כך, יהיה אפשר לקבץ רצף של עבירות נפרדות לכדי אירוע אחד כאשר מדובר בפגיעה קלה באינטרס המוגן או כשמדובר בקרבן אחד, ואילו כאשר האינטרס החברתי המוגן הוא אינטרס רב עוצמה, וקיימים מספר קורבנות, תופרד כל עבירה ותיחשב לאירוע בפני עצמו" (יניב ואקי ויורם רבין, הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא, הפרקליט נ"ב 413 (2012); להלן: ואקי ורבין; בעמ' 443).

בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בימים אלו (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.10.14) הסכימו שלושת השופטים כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים. לפי דעת הרוב (מפי השופטת דפנה ברק-ארז), כאירוע אחד תיחשבנה מספר עבירות שיש ביניהן "קשר הדוק", דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית (כדוגמאות ראו, למשל, את ע"פ 1127/13 גברזג'י נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 15.1.14 - בו קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת סכין ושוד בנסיבות מחמירות הוכרו כ"אירוע" אחד; או ע"פ 7222/13 אלוג' נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.9.14 - בו נהיגה ללא רישיון, נהיגה בפסילה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים שנעשו באותו זמן הוכרו כ"אירוע" אחד). השופט עוזי פוגלמן הצטרף, ככלל, לגישה זו, והדגיש כי הבחינה בשאלה זו הינה תכליתית-פונקציונלית ומהווה כלי עזר בלבד. השופט יורם דנציגר סבר שאין צורך במבחן חדש, וניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי שפורט לעיל.

...

יוצא מכאן, כי אין לקבל את ערעור המדינה לפיו היה על בית הדין קמא לראות בכל אחת מהעבירות של העסקה שלא כדין - ביחס לחברה - כאירוע נפרד; ובעבירות של נושא אחריות משרה לעבירות של העסקה שלא כדין שנעברו על ידי החברה - ביחס לכל אחד מהנאשמים כאירועים נפרדים.

17. קביעת מתחם הענישה הראוי (השלב השני) - תערך בהתאם לעיקרון ההלימות. בבואו של ביהמ"ש לקבוע מתחם ענישה ראוי יתחשב בשלושה עניינים: הערך החברתי, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כך נפסק בענין סעד:

" ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; שנית, במדיניות הענישה הנהוגה; ושלישית, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נבאר שיקולים אלו להלן, אך לפני כן נדגיש כי עקרון ההלימות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה..."

הנסיבות המפורטות שם הן מגוונות. יש שבכוחן להשפיע לקולא או לחומרה; יש שלקולא בלבד; ויש שלחומרה בלבד (סעיף 40ט(ב) לחוק העונשין). הנסיבות שבכוחן להשפיע לקולא או לחומרה הן (לפי ספרון שם): (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה; (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה; (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה; (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה. הנסיבות שבכוחן להשפיע לקולא בלבד הן: (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו; (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה; (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה; (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב לפרק ה1. הנסיבות שבכוחן להשפיע לחומרה בלבד הן: (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו; (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה. "

(הדגשה אינה במקור. ראו בענין סעד בסעיף 23 וסעיף 25 לפסה"ד).

וידגש כי בשלב זה לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות לעבירה.

18. גזירת העונש (השלב השלישי) - בשלב זה יינתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות למעשה העבירה:

"אלה הן הנסיבות: (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו; (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם; (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו; (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב; (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה; (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו; (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומו לחברה; (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה; (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק; (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה; (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו."

(ראו בענין סעד בסעיף 27 לפסה"ד).

עוד נפסק כי ביהמ"ש מוסמך בשלב גזירת העונש לקבוע עונש החורג ממתחם הענישה וככל שהתקיים אחד משני חריגים: האחד, "חריג לקולה" - השיקול השיקומי, וככל שנמצא כי הנאשם השתקם או שיש סיכומי של ממש לשיקומו השני, "חריג לחומרה" - שיקול של הגנה על שלום הציבור, כלומר, מדובר בחריג שיתחשב באפשרות שקיים חשש ממשי שהנאשם ישוב ויבצע עבירות "וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור" (סעיף 40 לחוק העונשין) (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

19. שני שיקולים נוספים שבית המשפט רשאי להתחשב בהם בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם - אך בהתקיימם לא מוסמך ביהמ"ש לחרוג ממתחם הענישה "הם הרתעה אישית והרתעת הרבים (בהתאם לסעיפים 140 ו-40 לחוק העונשין)". (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

לאור העקרונות כפי שהובאו לעיל אפנה לבחינת השיקולים המנחים בגזירת דינם של הנאשמים.

א. אירוע אחד או אירועים נפרדים?

20. לפניי כתב אישום הנוגע לשני אישומים. כפי שיוסבר להלן, סבורני כי האישום הראשון מהווה אירוע אחד בעוד בנוגע לאישום השני, יש לראות כל עבירה בו, כאירוע נפרד, כך שיש לגזור את הדין ביחס לאישום השני, לפי מספר יחידות העבירה. ויוסבר.

21. **האישום הראשון** - מדובר בעבירה של העסקת 3 עובדים. העסקתם הוסדרה באמצעות הסכם התקשרות זהה (לא נטען אחרת); בתקופה נתונה; באמצעות אותה חברת כוח אדם ומבלי שנטען כי ביחס למי מהעובדים נעברו עבירות נוספות. על כן ובהתבסס על המפורט לעיל, עסקינן ב"אירוע אחד" שפיצולו יהיה מלאכותי. יודגש כי מסקנה זו, נוגעת לנסיבות המקרה הנדון, ואין לראותה ככזו אשר תחול באופן זהה בכל מקרה אחר.

22. **האישום השני** - מדובר במחדל שבמהלכו הנאשמת לא שיתפה פעולה עם המאשימה, חרף פניותיה. לנאשמת נשלחו 5 זימונים שונים לחקירה באזהרה, ב-5 מועדים שונים, בין החודשים פברואר 2017 עד יולי 2017, וכן 2 דרישות שונות במועדים שונים, להמצאת מסמכים. לפיכך, בנסיבות העניין, אין לראות את העבירות הללו כ"מסכת אחת", אלא כעבירות נפרדות אשר את העונש יש להשית בהתאם למספר יחידות העבירה. יודגש כי מסקנה זו, נוגעת לנסיבות המקרה הנדון, ואין לראותה ככזו אשר תחול באופן זהה בכל מקרה אחר.

ב. מתחם הענישה

האירוע הראשון

23. המאשימה טענה כי מתחם הענישה הראוי בעניינם של הנאשמים נע בין 30% ל 40% מהקנס המרבי בנוגע לכל אחת משתי העבירות המיוחסות לנאשמים (כפי שנזכרו לעיל).

בשלב זה ולעניין קביעת מתחם הענישה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו. יש להביא בחשבון גם את מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (כאמור, בשלב זה, לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות לעבירה).

24. הכלל הוא כי העונש המרבי אמור לשקף את הנסיבות החמורות ביותר האפשריות לביצוע העבירה, כאשר מטבע הדברים נסיבות אלה אמורות להיות נדירות ביותר, ורובן המכריע של המעשים המהווים עבירות אינו עונה על נסיבות אלה (ר' עניין חדוות הורים).

25. במקרה הנדון, כתב האישום עוסק בהפרה של החוק בשל עיסוק הנאשמת כקבלן כוח אדם ללא קבלת רישיון כדן. על מהותו של חוק זה וחשיבותו עמדתי לעיל ומכאן, שהפרת החוק משמעותה **פגיעה בערך החברתי** המבקש להגן על זכויות אדם ורווחתו. הפרה שכזו מחייבת התייחסות מתאימה של בית הדין בגזירת העונש, כזו שתיתן מענה הולם הבא לשמור על הערך החברתי החשוב שנפגע כתוצאה מההפרה. כן יש להביא בחשבון כי על אף שמדובר באירוע אחד, הרי שהנאשמת הורשעה ביותר מעבירה אחת, מה שהוזה נסיבה מחמירה.

26. **מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מושא כתב האישום -** זו נלמדת מגזרי דין של בתי הדין לעבודה שהוגשו הן כנגד המעסיק עצמו בגין עיסוק כקבלן כח אדם ללא רישיון והן כנגד נושאי משרה, בגין הפרת חובת הפיקוח, שם, נקבעו מתחמי ענישה בשיעור הנע בין **20% לבין 60%** (ראו למשל: ת"פ (ת"א) 11901-04-15 **מדינת ישראל נ' ארועים בטרניה בע"מ** (27.5.2017) שם נקבע מתחם הענישה במסגרת חוק קבלני כ"א נע בין 40% ל- 60% ; ת"פ (ב"ש) 6730-09-15 **מדינת ישראל נ' ל.טלי שירותים בע"מ** (18.8.2016) - נקבע מתחם ענישה בין 20% ל- 60% מהקנס המרבי - שם ראו אזכורי גזרי דין נוספים ומתחם הענישה בהם; ת"פ (י-ם) 127/09 **מדינת ישראל נ' דואיב אלירן** (06.04.2016) - נקבע מתחם ענישה בשיעור שבין 20%-50% מהקנס המרבי).

27. **ובאשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה -** על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה נדרש בית המשפט להתחשב בנסיבות שעשויות להשפיע, לקולא או לחומרה .

במקרה דנן, בתקופת זמן החולשת על כ-4 חודשים, הועסקו 3 עובדים במסגרת העסקה קבלנית. לא נטען כי נגרם נזק למי מהעובדים מבחינת זכויותיהם ולא הוצגו נסיבות אופי העסקתם של אותם עובדים אך בהינתן העובדה כי מדובר במנופאים, תפקיד רגיש ומסוכן מטיבו, מדובר באופי העסקה רגיש וללא שהועמדה ערובה מתאימה להבטחת זכויותיהם. כן יש להביא בחשבון את המניע שהביא את החברה לבצע את העבירה -השגת תועלת כלכלית.

28. לאור כל האמור, בקביעת **מתחם הענישה ההולם** נתתי דעתי לפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנהוגה, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ועמדת המאשימה אשר טענה כי מתחם הענישה הראוי, הן באשר לנאשמת - העסקת עובדים ע"י קבלן כח אדם ללא רישיון והן לגבי הנאשם - הפרת חובת הפיקוח של נושא משרה, נע בין 30% ל 40% מהקנס המרבי הקבוע לכל אחת מהעבירות.

סבורני כי יש להעמיד את מתחם הענישה לאירוע זה, ביחס לנאשמים בין **20%-40%** מגובה הקנס המרבי הקבוע לצד העבירה, באופן הבא:

לגבי הנאשמת: בין 2,880 ₪ לבין 5,760 (המהווים 20% עד 40% מהקנס המרבי).

לגבי הנאשם: בין 5,840 ₪ לבין 11,680 ₪, בהתאמה.

האירוע השני

29. המאשימה טענה כי מתחם הענישה הראוי בעניינה של הנאשמת נע בין 90% ל 100% מהקנס המרבי לפי סעיף 19(ב') לחוק - סך של 14,400 ₪ ויש להכפילו ב-7 יחידות עבירה שמיוחסות לנאשמת.

30. גם כאן, לצורך קביעת מתחם הענישה לעבירות שביצעה הנאשמת, יש לעמוד על **הערכים החברתיים** שנפגעו מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם. כתב האישום עוסק בהפרה של החוק בשל אי מילוי אחר דרישת מפקח - הפרה אשר מהווה התעלמות מופגנת מדרישות גורמי איכפת החוק והיא מהווה פגיעה בערכי היסוד של שלטון החוק.

31. איכפת הדין נחוצה על מנת לשמור על הסדר הציבורי ועל שלטון החוק, כך שיש לראות בהתנהלותה של הנאשמת פגיעה של ממש בערכים אלה.

32. **מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מושא כתב האישום** - על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה כגון זו שלפנינו - אי מסירת מידע נדרש למפקח שלצידה עונש של 6 חודשי מאסר (בהתאם לסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תקופת המאסר הנקובה בסעיף ניתנת להמרה בקנס מרבי בסך 14,400 ₪) - נלמדת מגזרי דין של בתי הדין לעבודה שניתנו, למשל, בגין עבירה של אי מילוי אחר דרישת מפקח, בהתאם לסעיף 6(ה) לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1981 ועבירה לפי סעיף 15ג(ב) לחוק שכר המינימום, תשמ"ז - 1987, המתייחס לעבירה של אי מילוי אחר דרישות מפקח עבודה. מגזרי דין אלו נבקש להקיש לעניין העבירה האמורה.

33. בגזרי דין של בתי הדין לעבודה על כתבי אישום שהוגשו הן כנגד המעסיק עצמו בגין עבירת פיקוח, בעבירות המצוינות לעיל, נקבעו מתחמי ענישה בשיעור הנע בין 35% לבין 75%, משיעור הקנס המרבי. (ת"פ (חי') 14430-02-15 **מדינת ישראל נ' יחיא ויזמן**, מיום 22.5.2017), ת"פ (ב"ש)

25178-09-13 מדינת ישראל נ' חדאד (24.7.2016), ת"פ (ת"א) 50775-04-17 מדינת ישראל נ'
ניקוי חומרי תעשיית יהלום, מיום 15.7.2019).

34. **באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה -** נתתי דעתי לכך שהנאשמת הינה האחראית הבלעדית לביצוע העבירה בה הורשעה, היא זו שבחרה לא לשתף פעולה ולהעביר מידע למפקח.

מבחינת הפן הכלכלי של ביצוע העבירה - רצונה של הנאשמת להימנע מחקירות על מנת להמשיך לנהל את עסקה ולחמוק מאכיפה, הרי שעסקינן בהשגת תועלת כלכלית.

35. **מתחם הענישה ההולם -** בהתחשב בכל האמור לעיל, סבורני כי יש להעמיד את מתחם הענישה לעבירות אלה, ביחס לנאשמת, בין **35%-75%** מגובה הקנס בסך של 14,400 ₪. כלומר, בין סך של 5,040 ₪ לבין 10,800 ₪.

ג. העונש

36. הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, אשר ישבה בהן כדי להשפיע על העונש הניכדלקמן:

- א. העבירות בתיק בוצעו בחלקן לפני כמעט 3 שנים. רק כשנתיים לאחר ביצוע העבירות הוגש כתב האישום.
- ב. לנאשמים אין עבר פלילי.
- ג. הנאשם חדל לעבוד אצל הנאשמת מאז הפסקת פעילותה (לערך בחודש אפריל 2018 - כך מטיעוני ב"כ הנאשמים) ועל כן, אותה פעילות עבריינית המיוחסת לו, הופסקה ואינה מתקיימת כיום.
- ד. הנאשם, שהוא בעל משפחה, מתקיים משכר של 5,300 ₪. הנאשם אינו מתפרנס בתחום העיסוק שעסק בו אצל הנאשמת. יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ולכך שעל שכמו מוטל עול הפרנסה המשפחתי.
- ה. מבחינת הנאשם מדובר בתקופת העסקה קצרה - 4 חודשים.
- ו. הנאשמים הודו בעבירות המיוחסות להם.

37. בנסיבות העניין, סבורני כי על הנאשמת יש להשית קנס ברף העליון של מתחם הענישה, היינו לפי 40% מהקנס המרבי באישום הראשון ו-75% מהקנס המרבי באישום השני. אשר לנאשם, נראה כי תכליתה הענישה תוגשם אף בהטלת קנס שיהיה ברף התחתון של מתחם הענישה, היינו בשיעור של 20% מהקנס המרבי.

38. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

האישום הראשון:

א. **על הנאשמת** - בגין עבירה לפי סעי' 2 (א) + 20(ב) לחוק, קנס בסך של **₪ 5,760**.

ב. **על הנאשם** - בגין הפרת חובת נושא משרה בתאגיד, קנס בסך של **₪ 5,840**.

האישום השני:

על הנאשמת - בגין אי מסירת מידע נדרש- עבירה לפי סעיף 19(ב) + 20(ג) לחוק - קנס בסך של **₪ 10,800**
לכל יחידת עבירה, היינו כפול 7 = 75,600 ₪.

39. הקנסות ישולמו ב 18 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.3.2020.

לאישולם אחד התשלומים במועד, תועמדי תרת הקנס לפירעון מיידי.

40. נוסף על כך, בתוך 30 יום מקבלת גזר דין זה, יחתום הנאשם על התחייבות על סך של **₪ 29,200** להימנע מביצוע העבירה בה הורשע, למשך שלוש שנים מיום החתימה.

הנאשם יפנה למזכירות בית הדין באמצעות בא כוחו על מנת לחתום על התחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.

41. לא מצאתי כל טעם מעשי להיענות לבקשת המאשימה, לחייב גם את הנאשמת בחתימה על התחייבות להימנע מהעבירה בתיק, בהיותה חברה שאינה פעילה כיום.

ניתן היום י"ב בטבת תש"פ (9 בינואר 2020) בהעדר הצדדים.

בהתבסס על הסכמת הצדדים אשר ניתנה, ישלח גזר הדין בדואר.

מירון שוורץ, נשיא